

Sygn. akt IV U 883/23

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 czerwca 2024 r.

Sąd Okręgowy w Elblągu IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący: sędzia Tomasz Koronowski

Protokolant: stażysta Agnieszka Szoska

po rozpoznaniu w dniu 19 czerwca 2024 r. w Elblągu na rozprawie

sprawy z odwołania G. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E.

z dnia 6 września 2023 r., znak (...)

o rekompensatę z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze

I. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonej G. B. prawo do rekompensaty od dnia 1 sierpnia 2023 r.;

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E. na rzecz G. B. kwotę 180 (sto osiemdziesiąt) złotych z odsetkami, w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego, za czas od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty, tytułem zwrotu kosztów procesu – kosztów zastępstwa procesowego;

III. stwierdza brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Sygn. akt IV U 883/23

UZASADNIENIE

punktów I. i II. wyroku

G. B. odwołała się od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w E. z dnia 6 września 2023r., znak (...), którą organ rentowy odmówił jej prawa do rekompensaty z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach. Ubezpieczona domagała się uwzględnienia jako pracy wykonywanej w szczególnych warunkach okresu jej zatrudnienia od 2 sierpnia 1982r. do 31 października 2001r. oraz od 1 listopada 2001r. do 15 maja 2008r., kiedy to stale i w pełnym wymiarze godzin pracy wykonywała pracę na stanowisku pielęgniarki w zespołach pomocy doraźnej pogotowia ratunkowego w O.. W konsekwencji ubezpieczona wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji i przyznanie jej prawa do rekompensaty oraz o zasądzenie na jej rzecz kosztów zastępstwa procesowego.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany wniósł o jego oddalenie oraz o zasądzenie na rzecz organu kosztów zastępstwa procesowego. Pozwany wskazał, że nie uwzględnił wnioskowanych przez ubezpieczoną okresów jako pracy wykonywanej w szczególnych warunkach, gdyż ubezpieczona nie przedłożyła świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach, a przedłożona przez nią pozostała dokumentacja nie potwierdza wykonywania przez ubezpieczoną stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, pracy na stanowisku pielęgniarki w zespole pomocy doraźnej. W

świadczenie pracy z dnia 31 października 2001r., dotyczącym okresu od 2 sierpnia 1982r. do 31 października 2001r., pracodawca zaznaczył, że ubezpieczona nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach. Z kolei zaświadczenie z dnia 10 sierpnia 2023r. o wykonywaniu przez skarżącą pracy w szczególnych warunkach w okresie od 2 sierpnia 1982r. do 15 maja 2008r. na stanowisku pielęgniarki w oddziale pogotowia ratunkowego oraz pielęgniarki wyjazdowej w zespole karetki „R”, jest niewystarczającym dowodem do uwzględnienia powyższego okresu, gdyż dokument ten został wystawiony przez jednostkę będącą następcą prawnym pracodawcy i nie zawiera wskazania rodzaju prac według rozporządzenia z 7 lutego 1983r. i stanowiska wymienionego w wykazie, dziale, pozycji i punkcie resortowego aktu prawnego. Ponadto w toku postępowania, po zapoznaniu się z dokumentacją osobową wnioskodawczynie, pozwany podkreślił, że z dokumentów nie wynika czasookres wykonywania przez skarżącą pracy na oddziale ratunkowym oraz pielęgniarki wyjazdowej w zespole karetki. W jego ocenie spornych okresów nie można uwzględnić jako pracy wykonywanej w szczególnych warunkach również ze względu na wykonywanie przez ubezpieczoną pracy rejestratorki.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczona G. B., ur. (...), w 1982r. ukończyła Liceum Medyczne w Ś., otrzymując tytuł pielęgniarki dyplomowanej. Z dniem 2 sierpnia 1982r. rozpoczęła pracę w Zespole (...) w O. na stanowisku pielęgniarki. Skarżąca została zatrudniona w pełnym wymiarze godzin pracy, na czas nieokreślony. Od tego czasu skarżąca wykonywała pracę pielęgniarki wyjazdowej i ambulatoryjnej, pracując w systemie dwunastogodzinnym. Skarżąca, pracując w zespole opieki doraźnej, wyjeżdżała wraz z lekarzem i sanitariuszem do nagłych zdarzeń oraz wypadków. Nadto, sporadycznie (1-2 razy w miesiącu) jeździła z transportem sanitarnym, gdy trzeba było przetransportować pacjenta do domu bądź innego szpitala. Udzielała również świadczeń zdrowotnych w domach pacjentów, gdy stan takich osób nie pozwalał na dotarcie do szpitala. W czasie, gdy ubezpieczona nie musiała jechać z zespołem do zdarzenia, wykonywała czynności pielęgniarki w ambulatorium (między innymi podłączanie kroplówek, wykonywanie iniekcji, płukanie żołądków). Nie było pielęgniarek, które po zleceniach na wyjazdy nie pracowały w ambulatorium. Dyspozytornia znajdowała się w tym samym budynku co ambulatorium ZOZ. Zatrudnione w niej były osoby na stanowiskach dyspozytorów. Zdarzało się jednakże sporadycznie, że skarżąca, tak jak i inne pielęgniarki, zastępowały dyspozytorów w czasie ich nieobecności. Były to jednak sytuacje awaryjne.

Wraz z pensją skarżącej wypłacany był 30% dodatek wyjazdowy za gotowość do pracy. W czerwcu 1998r. skarżąca awansowała na stanowisko starszej pielęgniarki.

W styczniu 1995r. skarżąca ukończyła dwuipółmiesięczny kurs „Reanimacji oraz podstaw anestezjologii i kardiologii”. W maju 1998r. skarżąca, zawierając umowę o pracę z kolejnym pracodawcą (po przekształceniu) została zatrudniona na stanowisku starszej pielęgniarki wyjazdowej.

Na przestrzeni lat zakład pracy wnioskodawczynie ulegał przekształceniom prawnym i organizacyjnym, jednakże skarżąca pracę świadczyła wciąż w tym samym miejscu, wykonując te same obowiązki pracownicze.

W okresach od 11 lutego 1985r. do 31 sierpnia 1985r. oraz od 19 grudnia 1988r. do 30 kwietnia 1989r. (k. 28-29 akt osobowych) ubezpieczona przebywała na urlopie wychowawczym. Do końca 2008r. ubezpieczona przebywała na zwolnieniach lekarskich w okresach: od 9 do 13 marca 1992r., 16 marca 1992r., 18 grudnia 1998r., 28 kwietnia 1998r., od 18 do 22 grudnia 1993r., od 2 do 25 sierpnia 1993r., od 9 do 13 listopada 1993r., 25 listopada 1993r., 16 grudnia 1993r., od 18 do 22 grudnia 1993r., od 28 do 31 października 1994r., od 15 do 30 listopada 2004r., 10 grudnia 2007r., od 17 do 21 grudnia 2007r. oraz od 2 do 9 stycznia 2008r.

Stosunek pracy ubezpieczonej został rozwiązany z dniem 15 maja 2008r. Z dniem 15 maja 2008r. skarżąca zarejestrowała własną działalność gospodarczą, w ramach której, od dnia 16 maja 2008r. do 2017r., świadczyła pracę na dyspozytorni medycznej w pełnym wymiarze godzin pracy.

W świadectwie pracy z dnia 31 października 2001r. za okres zatrudnienia skarżącej od 2 sierpnia 1982r. do 31 października 2001r. pracodawca wskazał, że ubezpieczona nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o

szczególным charakterze. Podobnie w świadectwie pracy z dnia 20 maja 2008r. za okres zatrudnienia ubezpieczonej od 1 listopada 2001r. do 15 maja 2008r. wskazano, że ubezpieczona nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach.

Decyzjami z dnia 25 lipca 2022r. organ rentowy przyznał ubezpieczonej prawo do okresowej emerytury kapitałowej oraz emerytury z FUS, począwszy od 1 lipca 2022r.

Wnioskiem z dnia 18 sierpnia 2023r. ubezpieczona wystąpiła do pozwanego o naliczenie rekompensaty z tytułu pracy w szczególnych warunkach na stanowisku pielęgniarki wyjazdowej w Pogotowiu Ratunkowym i ambulatorium Pomocy Doraźnej. Do wniosku dołączyła zaświadczenie z dnia 10 sierpnia 2023r., w którym wskazano, że w okresie od 2 sierpnia 1982r. do 31 października 2001r. była zatrudniona w Powiatowym ZOZ w O. w likwidacji na stanowisku starszej pielęgniarki, zaś od 1 listopada 2001r. do 15 maja 2008r. w (...) w Ostródzie S.A. na stanowisku pielęgniarki i w tym czasie, tj. od 2 sierpnia 1982r. do 15 maja 2008r. w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywała pracę w oddziale pogotowia ratunkowego oraz jako pielęgniarka wyjazdowa w zespole karetki „R”.

Zaskarżoną decyzją z dnia 6 września 2023r. organ rentowy odmówił wnioskodawczyni prawa do rekompensaty uznając, że ubezpieczona na dzień 1 stycznia 2009r. nie udokumentowała 15 letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach. Ubezpieczona nie przedłożyła bowiem świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach, zaś w świadectwie pracy z dnia 31 października 2001r., dotyczącym okresu od 2 sierpnia 1982r. do 31 października 2001r., pracodawca wprost wskazał, że ubezpieczona nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach. Z kolei zaświadczenie z dnia 10 sierpnia 2023r. o wykonywaniu przez skarżącą pracy w szczególnych warunkach w okresie od 2 sierpnia 1982r. do 15 maja 2008r. na stanowisku pielęgniarki w oddziale pogotowia ratunkowego oraz pielęgniarki wyjazdowej w zespole karetki „R”, jest niewystarczającym dowodem do uwzględnienia powyższego okresu, gdyż dokument ten został wystawiony przez jednostkę będącą następcą prawnym pracodawcy i nie zawiera wskazania rodzaju prac według rozporządzenia z 7 lutego 1983r. i stanowiska wymienionego w wykazie, dziale, pozycji i punkcie resortowego aktu prawnego. Zdaniem pozwanego przedłożona przez wnioskodawczynię dokumentacja nie jest wystarczająca aby stwierdzić jednoznacznie, że w okresie od 2 sierpnia 1982r. do 15 maja 2008r. ubezpieczona wykonywała prace w zespołach pomocy doraźnej pogotowania ratunkowego stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

(wyjaśnienia ubezpieczonej, nadto dowód: decyzje k. 11, 13, wniosek k. 16, zaświadczenie k. 17, decyzja k. 19 – plik EMP – akta ZUS, akta osobowe ubezpieczonej, a w nich umowy o pracę, angaże, świadectwa pracy, kwestionariusz osobowy, podania o udzielenie urlopów wychowawczych, tj. dokumenty z kopert k. 35 i 65, zeznania świadków: H. K. od 01:06:12, J. P. od 01:18:30, M. Ż. od 01:34:57 – e-protokół z rozprawy z dnia 24 kwietnia 2024r., T. Z. od 00:09:09, zeznania ubezpieczonej od 00:24:20 – e-protokół z rozprawy z dnia 10 czerwca 2024r.)

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie podlegało uwzględnieniu.

Przesłanki do rekompensaty stanowiącej przedmiot sporu w niniejszej sprawie zostały sprecyzowane w art. 21, art. 22 i art. 23 ust. 2 ustawy z dnia 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych (Dz.U. 2023r., poz. 164 – brzmienie w dacie wydania zaskarżonej decyzji). Zgodnie z powołanymi przepisami rekompensata przysługuje ubezpieczonemu urodzonemu po dniu 31 grudnia 1948r., który do dnia 1 stycznia 2009r. legitymuje się okresem pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszącym co najmniej 15 lat. Jednocześnie ust. 2 art. 21 precyzuje przesłankę negatywną, stanowiąc, iż rekompensata nie przysługuje osobie, która nabyła prawo do emerytury na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Powyższe oznacza, że dla ustalenia prawa do rekompensaty konieczne jest wykazanie określonego charakteru pracy ubezpieczonego pracownika w rozumieniu art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z FUS (obecnie Dz.U. z 2023r., poz. 1251 ze zmianami; dalej: ustawa emerytalna) w wymiarze co najmniej 15 lat, przy jednoczesnym braku możliwości uzyskania prawa do emerytury pomostowej lub prawa do emerytury

z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Wskazać jednocześnie należy, że dla właściwej interpretacji przesłanki negatywnej z art. 21 ust. 2 ustawy o emeryturach pomostowych istotne znaczenie ma treść art. 2 pkt 5 powołanej ustawy, gdyż samo literalne brzmienie art. 21 ust. 2 prowadzi do wniosku, iż każdej osobie, która uzyskała prawo do emerytury na podstawie ustawy o emeryturach i rentach z FUS nie przysługuje rekompensata. Tymczasem celem rekompensaty jest, zgodnie z art. 2 pkt 5 ustawy o emeryturach pomostowych, zapewnienie pracownikom uzyskania odszkodowania za utratę możliwości nabycia prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, którzy nie nabędą prawa do emerytury pomostowej. Rekompensata stanowi zatem wyrównanie szkody, spowodowanej wejściem w życie ustawy o emeryturach pomostowych, poniesionej przez osoby legitymujące się piętnastoletnim stażem pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, a nie spełniające innych warunków do ustalenia im wcześniejszej emerytury do dnia 1 stycznia 2009r. i jednocześnie nie spełniające warunków do ustalenia im emerytury pomostowej po tej dacie.

W sprawie nie było kwestionowane, że skarżąca nie spełniała przesłanek do wcześniejszej emerytury z FUS, na podstawie art. 184 ww. ustawy, gdyż na dzień 1 stycznia 1999r. nie legitymowała się ona co najmniej dwudziestoletnim okresem ubezpieczenia (vide k. 15 pliku KP akt ZUS). Niewątpliwie skarżąca nie spełniała również przesłanek do emerytury pomostowej. Pkt 18 załącznika nr 2 do ustawy o emeryturach pomostowych wskazuje bowiem, że do prac o szczególnym charakterze zalicza się prace członków zespołów ratownictwa medycznego. Zgodnie zaś z art. 3 pkt 10 ustawy z dnia 8 września 2006r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz.U. 2024r., poz. 652) przez zespół ratownictwa medycznego rozumie się jednostkę systemu, o której mowa w art. 32 ust. 1 pkt 2 (zespoły ratownictwa medycznego, w tym lotnicze zespoły ratownictwa, wchodzące w skład podmiotu leczniczego będącego samodzielnym publicznym zakładem opieki zdrowotnej albo jednostką budżetową, albo spółką kapitałową, w której co najmniej 51% udziałów albo akcji należy do Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego), podejmującą medyczne czynności ratunkowe w warunkach pozaszpitalnych, spełniającą wymagania określone w ustawie.

Podkreślenia w tym miejscu wymaga, że przepisy ustawy o emeryturach pomostowych stanowią uregulowanie szczególne w stosunku do ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Zawężają one wykaz stanowisk, na których prace są traktowane jako prace wykonywane w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Katalog stanowisk określonych w załącznikach do ustawy został znacznie zawężony i doprecyzowany. Prace członków zespołów ratownictwa medycznego – wymienione w pkt 18 załącznika nr 2 do ustawy, stanowią odmienne uregulowanie od wykazu A Dział XII „W służbie zdrowia i opiece społecznej” pkt 4 – „Prace w zespołach pomocy doraźnej pogotowia ratunkowego... ()” stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Tymczasem już z samych wyjaśnień wnioskodawczyni wynikało, że pracę wykonywała ona zarówno podczas wyjazdów do nagłych zdarzeń i wypadków, jak i w szpitalnym ambulatorium.

Kwestia sporna sprowadzała się więc do ustalenia charakteru zatrudnienia wnioskodawczyni w okresach zatrudnienia, tj. od 2 sierpnia 1982r. do 31 października 2001r. oraz od 1 listopada 2001r. do 15 maja 2008r. Pozwany odmówił uwzględnienia powyższych okresów podnosząc, że przedłożona przez ubezpieczoną dokumentacja nie spełniała wymagań formalnych, jak również na jej podstawie nie można ustalić jednoznacznie, że ubezpieczona stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywała pracę w szczególnych warunkach. Ponadto w toku postępowania pozwany zarzucał, że ubezpieczona nie wykonywała stale i w pełnym wymiarze czasu pracy zadań pielęgniarki wyjazdowej, gdyż pracowała również w ambulatorium szpitalnym, a nadto wykonywała czynności dyspozytora.

Skarżąca wskazywała, że przez cały okres tego zatrudnienia wykonywała pracę w szczególnych warunkach na stanowisku pielęgniarki w zespołach pomocy doraźnej szpitala (...), która to praca została ujęta w wykazie A, dziale XII (W służbie zdrowia i opiece społecznej), pkt 4 (Prace w zespołach pomocy doraźnej pogotowia ratunkowego oraz medycznego ratownictwa górniczego) rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. 1983r., Nr 8, poz. 43; dalej: rozporządzenie RM z lutego 1983r.).

Nie budziło wątpliwości, że skarżąca nie dysponowała świadectwami pracy w szczególnych warunkach za ww. okresy. Wręcz przeciwnie, w złożonych przez nią świadectwie pracy pracodawca wprost wskazał, że ubezpieczona nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach. Wskazać w tym miejscu należy więc, że faktycznie okresy pracy w warunkach szczególnych, stosownie do § 2 ust. 2 rozporządzenia RM z lutego 1983r., stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia lub w świadectwie pracy. Tego typu dokument nie ma jednak charakteru wiążącego i może podlegać kontroli organów przyznających świadczenia uzależnione od wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Brak takiego świadectwa lub jego zakwestionowanie przez organ rentowy, nie wyklucza jednak dokonania ustaleń w zakresie świadczenia w określonych okresach pracy w szczególnych warunkach innymi środkami dowodowymi w toku postępowania sądowego. Postępowanie przed sądem (na skutek odwołania od decyzji organu rentowego) nie podlega bowiem ograniczeniom dowodowym, co wynika wprost z art. 473 kpc, zatem każdy fakt może być dowodzony wszelkimi środkami, które Sąd uzna za pożądane. Sąd nie jest przy tym związany środkami dowodowymi dla dowodzenia przed organami rentowymi (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 kwietnia 1999r., II UKN 69/98, OSNP 2000/11/439).

Skarżąca miała więc możliwość dowodzenia charakteru świadczonej w spornych okresach pracy innymi środkami niż świadectwo pracy w szczególnych warunkach. W ocenie Sądu przeprowadzone postępowanie dowodowe dawało jednoznaczne podstawy do uznania, że w spornych okresach skarżąca stale i w pełnym wymiarze czasu pracy świadczyła pracę w szczególnych warunkach określoną przez ww. przepisy.

Przesłuchani w sprawie świadkowie zgodnie potwierdzili, że w całym okresie zatrudnienia ubezpieczona stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywała pracę pielęgniarki wyjazdowej oraz w ambulatorium zespołu pomocy doraźnej. Świadczenie wprost przy tym wskazali, że wśród personelu pielęgniarskiego nie było podziału na osoby świadczące pracę wyłącznie podczas wyjazdów do zdarzeń i wypadków oraz wyłącznie w ambulatorium pogotowia. Ponadto z ich zeznań wynikało wprost, że na stanowisku stricte dyspozytora zatrudnione były inne osoby, zaś czynności dyspozytora skarżąca wykonywała sporadycznie, jedynie w przypadku nieobecności osób, które były zatrudnione na takim stanowisku.

Sąd nie miał podstaw, aby zeznaniom świadków odmówić wiarygodności. W ocenie Sądu zeznania te były spójne i logiczne, a nadto korelowały z wyjaśnieniami złożonymi przez wnioskodawczynię. Należy podkreślić, że przesłuchane osoby pracowały razem ze skarżącą, w większości na tożsamyh stanowiskach, miały z nią codzienny kontakt, były dokładnie zorientowane, co leżało w zakresie czynności wykonywanych przez ubezpieczoną. Podkreślenia również wymaga, że pozwany nie podważał wiarygodności powyższych zeznań i ostatecznie nie kwestionował charakteru pracy skarżącej.

Wskazać w tym miejscu należy, że z dokumentacji osobowej, którą udało się pozyskać w toku postępowania wynikało, iż skarżąca została przyjęta do pracy w 1982r. na stanowisko pielęgniarki. Od czerwca 1988r. awansowała na stanowisko starszej pielęgniarki. Wydawane od momentu zatrudnienia zaświadczenia, zobowiązania i angaże wskazują właśnie na takie stanowiska, ewentualnie stanowisku pielęgniarki odcinkowej. Dopiero zakres obowiązków z 6 marca 1997r. wskazuje na zmianę stanowiska na pielęgniarkę wyjazdową. W aktach osobowych nie ma żadnych zakresów obowiązków pomiędzy tym, który wydano przy przyjęciu do pracy w 1982r., a tym z marca 1997r. Z kolei dokumenty wygenerowane po marcu 1997r. jedynie w kilku miejscach wskazują na pracę pielęgniarki wyjazdowej (w tym umowa o pracę po przejściu zakładu pracy i zaświadczenia profilaktyka). Z kart zarobkowych również nie wynika data zmiany stanowiska na pielęgniarkę wyjazdową. Zważywszy w tym miejscu należy, że w kwestionariuszu osobowym sporządzonym w dniu 9 kwietnia 1998r., w pkt. 7. (wykształcenie) skarżąca wskazała, że posiada wykształcenie średnie, ukończyła Liceum Medyczne w Ś. w 1982r. oraz że posiada tytuł zawodowy starszej pielęgniarki dyplomowanej. W rubryce tej, po myślniku - dopisała następnie „dyspozytor Pog. Rat.” (k. 17 akt osobowych koperta k. 65).

Z kolei akta osobowe dotyczące drugiego okresu zatrudnienia skarżącej zawierają między innymi zaświadczenie lekarza profilaktyka z zaznaczeniem stanowiska pielęgniarka wyjazdowa. Zaświadczenie to pochodzi z lipca 2000r.,

a więc zostało wydane w okresie zatrudnienia skarżącej u poprzedniego pracodawcy. Dokumenty wystawione już w drugim okresie zatrudnienia potwierdzają jedynie pracę skarżącej na SOR, nie wskazują zaś na pracę w zespołach wyjazdowych.

Zdaniem Sądu, na podstawie powyższej dokumentacji, jak i w powiązaniu z zeznaniami przesłuchanych w sprawie świadków, brak jest podstaw do przyjęcia, że skarżąca kiedykolwiek zatrudniona była tylko i wyłącznie na stanowisku dyspozytora, bądź by pracę w takim charakterze wykonywała inaczej niż sporadycznie, w awaryjnych sytuacjach. Fakt, że skarżąca samodzielnie dopisała w pkt. 7. ww. kwestionariusza „dyspozytor Pog. Rat.”, nie może przesądzać, że pracę w tym charakterze świadczyła regularnie, choćby nawet okresowo. Zdaniem Sądu pozyskana dokumentacja osobowa poświadcza, że pracodawca nie przywiązywał dużej wagi do odzwierciedlenia w niej charakteru stanowisk pielęgniarek zatrudnionych w zespole pomocy doraźnej. Wydaje się, że dla służb kadrowych istotniejsza była kwalifikacja etatowa stanowiska niż rzeczywiste obowiązki wykonywane przez skarżącą i jej koleżanki. Potwierdzają to dokumenty z akt osobowych osób wskazywanych w zeznaniach świadków jako faktycznie pracujące na stanowisku dyspozytora – T. Z. (2), H. M. i L. F. – w których to dokumentach wymienia się w zasadzie tylko stanowisko pielęgniarki.

Wskazać dalej należy, że po przeprowadzeniu postępowania dowodowego pozwany podtrzymał swoje stanowisko podnosząc, że ubezpieczona nie wykonywała stale i w pełnym wymiarze godzin pracy na stanowisku pielęgniarki wyjazdowej, gdyż pracę świadczyła również w ambulatorium oraz jeździła z transportem sanitarnym i wykonywała świadczenia zdrowotne zlecane przez przychodnie w domach pacjentów.

Zważyć należy, że z powołanych wyżej przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, za pracę w szczególnych warunkach uznaje się prace w zespołach pomocy doraźnej pogotowia ratunkowego (...). Zdaniem Sądu przez pomoc doraźną należy rozumieć obejmuje swym zakresem nie tylko pomoc udzielaną przez zespoły wyjazdowe, lecz również pomoc udzielaną w ambulatorium pogotowia. Gdyby miało być inaczej, to w rozporządzeniu RM z lutego 1983r. wskazano by konkretnie na pracę tylko w zespołach wyjazdowych. Powyższe znajduje odzwierciedlenie w przepisach resortowych, które choć mają charakter głównie informacyjny, techniczno-porządkujący i uściślający, a nie bezpośrednio normatywny, to jednak mają znaczenie w sferze dowodowej, jak również mogą być pomocne przy wykładni prawa. Wskazać więc trzeba, że zgodnie z zarządzeniem Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 12 lipca 1983r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu zdrowia i opieki społecznej, praca pielęgniarki była pracą w warunkach szczególnych warunkach, zarówno w przypadku świadczenia jej w zespołach wyjazdowych, jak i w ambulatoriach pogotowia (wykaz A, dział XII, pkt 4 „Prace w zespołach pomocy doraźnej pogotowia ratunkowego oraz medycznego ratownictwa górniczego:”, ppkt a) „zespoły pomocy doraźnej pogotowia ratunkowego (w zespołach wyjazdowych i ambulatoriach pogotowia)”, pkt 3 „pielęgniarka”.

W tej sytuacji nie budzi wątpliwości, że czynności wykonywane przez ubezpieczoną w ambulatorium pogotowia również należy kwalifikować jako pracę w szczególnych warunkach. W świetle powyższego zważyć należało, czy czynności wykonywane przez skarżącą a polegające na udzielaniu świadczeń zdrowotnych pacjentom zgłaszającym się w dni wolne od pracy, a zleconych przez przychodnie rejonowe, bądź też udzielane w domach pacjentów, którzy ze względu na stan zdrowia nie byli w stanie przybyć do szpitala, a nadto udział skarżącej w transporcie chorych, również można kwalifikować jako pracę w szczególnych warunkach. Wskazać więc należy, że rozporządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 19 maja 1982r. w sprawie organizacji i zadań zakładów opieki zdrowotnej (Dz.U. 1982r., Nr 15, poz. 121) wskazywało, że stacje pogotowia ratunkowego oraz zespoły opieki zdrowotnej wchodziły w skład zakładów służby zdrowia sprawujących opiekę zdrowotną i udzielających niektórych świadczeń z dziedziny opieki społecznej. Zadaniem zespołu opieki zdrowotnej dla ogółu ludności było zaś zapewnienie na obszarze obwodu zapobiegawczo-leczniczego opieki leczniczej obejmującej między innymi świadczenia indywidualne w zakresie podstawowych i innych specjalności – udzielane stosownie do potrzeb w formie opieki zdrowotnej ambulatoryjnej, domowej, doraźnej lub stacjonarnej. Zadaniem stacji pogotowia ratunkowego był między innymi przewóz chorych (§ 1 pkt 1 ppkt 1, 7, § 3 pkt 1 ppkt 2 lit. a), § 5). W kolejnym zarządzeniu Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 10 listopada 1982r. w sprawie organizacji i ramowych statutów zespołów opieki zdrowotnej (Dz.Ur. MZiOS.1982r., Nr 12,

poz. 61) powtórzono, że zadaniem zespołu opieki zdrowotnej zapewnienie świadczeń w zakresie opieki zdrowotnej podstawowej specjalistycznej, stacjonarnej, pomocy doraźnej oraz świadczeń w zakresie służb społecznych (§ 4 pkt 1). W skład zespołu wchodził między innymi oddział pomocy doraźnej (pogotowie ratunkowe), który świadcząc specjalistyczną opiekę zdrowotną, miał ją świadczyć również w formie opieki domowej (§ 8 pkt 1 ppkt 1 lit. e), § 17).

Zdaniem Sądu nie budzi wątpliwości, że w zakresie świadczeń udzielanych przez zespoły pomocy doraźnej pogotowia ratunkowego mieściły się wyżej wskazane czynności świadczone przez ubezpieczoną w czasie, gdy nie brała ona udziału w wyjazdach do nagłych zdarzeń i wypadków oraz nie świadczyła pracy w ambulatorium pogotowia. Z tych względów nie można przyjąć za pozwanym, że wykonywanie powyższych czynności pozbawia pracę skarżącej charakteru stałości i wykonywania tej pracy w pełnym wymiarze czasu pracy, co w konsekwencji nie dawałoby podstaw do kwalifikacji okresów zatrudnienia skarżącej jako pracy wykonywanej w szczególnych warunkach. Zdaniem Sądu takie stanowisko pozwanego jest nieuprawnione, gdyż nie znajduje oparcia w przepisach prawa, które regulowały organizację służby zdrowia w okresach spornych.

Ostatecznie więc należało uznać, że ww. sporne okresy zatrudnienia ubezpieczonej należy kwalifikować jako okres pracy wykonywanej w szczególnych warunkach. Tym samym skarżąca legitymuje się piętnastoletnim okresem takiej pracy, a co za tym idzie rozstrzygnięcie organu rentowego zawarte w zaskarżonej decyzji okazało się nieprawidłowe. Z tych też względów odwołanie podlegało uwzględnieniu, stosownie do art. 477¹⁴§ 2 kpc, o czym Sąd orzekł w pkt. I. wyroku.

Konsekwencją zmiany zaskarżonej decyzji było zasądzenie na rzecz skarżącej od pozwanego organu rentowego kwoty 180 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt II. wyroku). Zgodnie z treścią art. 98 § 1 kpc strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Koszty należne skarżącej, tj. koszty zastępstwa procesowego, ustalono na podstawie § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2023r., poz. 1964).